

ZAANGAŻOWANIE W KULTURZE - DIAGNOZA.

GMINA GÓRZNO
WOJEWÓDZTWO KUJAWSKO-POMORSKIE

Maj - lipiec 2014

Opracowała: Joanna Scheuring - Wielgus



SPIS TREŚCI:

1. Cele (określenie celu strategicznego i celów szczegółowych).
2. Rys historyczny.
3. Diagnoza:
 - 3.1 Wstęp
 - 3.2 Kultura i jej znaczenie.
 - 3.3 Mieszkańcy.
 - 3.4 Przestrzeń wokół nas.
 - 3.5 Uczestnictwo w kulturze.
 - 3.6 Bariery/utrudnienia, mocne i słabe strony.
 - 3.7 Gminny Ośrodek Kultury w Górznie.
 - 3.8 Marzenia/szanse.
4. Rekomendacje.



1. CELE

CEL STRATEGICZNY

Niniejsze opracowanie jest projektem diagnostycznym. Jego celem było *dostarczenie pełnej i praktycznej wiedzy z zakresu potrzeb kulturalnych, postrzegania kultury i partycypacji w kulturze* przez mieszkańców Górzna, Miesiączkowa, Zaborowa i Gołkowa w województwie kujawsko-pomorskim.

CELE SZCZEGÓŁOWE

- ustalenie głównych przyczyn (barier) niekorzystania z kultury
- określenie profilu osób korzystających z działań kulturalnych
- analiza dotychczasowych działań kulturalnych odbywających się w Górznie, Miesiączkowie, Zaborowie i Gołkowie
- analiza preferencji i potrzeb kulturalnych mieszkańców (marzeń mieszkańców)
- analiza silnych i słabych stron w korzystaniu w działaniach kulturalnych

2. KRÓTKI RYS HISTORYCZNY

Górzno położone jest we wschodniej części województwa kujawsko-pomorskiego, w powiecie brodnickim. Sąsiaduje z województwem mazowieckim i warmińsko-mazurskim. To siedziba gminy miejsko-wiejskiej, która znajduje się w obrębie Górznieńsko - Lidzbarskiego Parku Krajobrazowego. Górzno szczyli się mianem najmniejszego miasta w Polsce i jest miasteczkiem turystycznym, gmina zaś należy do gmin rolniczych i jest częścią Zielonych Płuc Polski. Powierzchnia gminy wynosi 9 129 ha, co stanowi ok. 7,0% powierzchni powiatu brodnickiego. Około 69% powierzchni zajmują użytki rolne, natomiast 27% zajmują lasy i grunty leśne. Położenie Gminy uważa się za korzystne ze względu na bliskie sąsiedztwo ośrodka powiatowego i dobry dojazd do Warszawy.

Aktualnie w gminie Górzno mieszka 3957 mieszkańców (dane pochodzą z Urzędu Gminy z dnia 5 marca 2014). Pierwsze wzmianki o Górznie pochodzą już z 1239 roku. Górzno było wtedy własnością biskupów płockich i leżało w granicach ziemi dobrzyńskiej. Znajduje się tu zabytkowy kościół parafialny pod wezwaniem Św. Krzyża. Sama gmina historycznie była podzielona pomiędzy zabory: rosyjski i pruski i jest podzielona pomiędzy dwie parafie, co powoduje wiele nieporozumień i konfliktów „kulturowych” do dziś. Dlatego wszelkie działania kulturalne obejmujące gminę jako całość są nie lada wyzwaniem, ale także pozwalają na inny rodzaj dialogu, daleki od historycznych, ekonomicznych i politycznych sporów. Budują za to wspólną płaszczyznę przeżyć.



3. DIAGNOZA

3.1 WSTĘP

Wybór Górzna, Gołkowa, Miesiączkowa, Zaborowa do badań potrzeb kulturalnych przez organizatorów projektu nie był przypadkowy. Górzno, przez umiejscowienie w nim Gminnego Ośrodka Kultury stanowi bowiem centrum działań w obszarze kultury w Górznie i we wsiach ościennych (wymienionych powyżej), które są skomunikowane ze sobą. Od 1,5 roku Gminny Ośrodek Kultury działa z nowym oddechem (wybór nowego dyrektora ośrodka) i rozpoczął współpracę z wieloma grupami formalnymi i nieformalnymi. Niemniej instytucja boryka się z problemem zaangażowania mieszkańców w działania kulturalne.

Opracowanie przedstawia najważniejsze wnioski oraz rekomendacje. Zależało nam na tym, aby nasze opracowanie było wsparciem dla wszystkich osób zaangażowanych w kulturę, oraz dla tych, które chcą się w ten obszar działania włączyć. Nasza diagnoza nie jest nauką publikacją. Pełni raczej rolę użytkową, doradczą. Diagnoza została oparta o rozmowy z mieszkańcami badanych miejscowości, których zapytaliśmy o ich opinię i potrzeby. Opinię mogli wyrazić w dwojaki sposób: w krótkiej sondzie ulicznej oraz podczas otwartych spotkań przy kawie, herbacie i ciastku, w czterech miejscowościach: Zaborowie, Miesiączkowe, Gołkowie i Górznie. W badaniu tym wzięło udział ponad 150 osób.

Diagnoza powstała w ramach konkursu Narodowego Centrum Kultury „Dom Kultury+ Inicjatywy lokalne 2014”.



Miesiączkowo

Spotkanie odbyło się w remizie strażackiej, która nie jest obecnie wykorzystywana na cele kulturalne. Na spotkanie w większości przyszły seniorki lub osoby zaangażowane w działalność Koła Gospodyń Wiejskich.



Gołkowo

Spotkanie odbyło się w szkole, w bibliotece (Zespół Szkół w Gołkowie, szkoła podstawowa i gimnazjum). W spotkaniu uczestniczyli rodzice, w większości mamy oraz uczniowie gimnazjum.



Górzno

Spotkanie odbyło się w Gminnym Ośrodku Kultury, uczestniczyli w nim mieszkańcy Górzna: seniorzy, kobiety i mężczyźni, dzieci.



Zaborowo

Spotkanie odbyło się w świetlicy, na spotkanie przyszły tylko mamy z dziećmi.

Na spotkania, które organizowaliśmy przychodziły w pierwszej kolejności przede wszystkim kobiety z dziećmi, matki (Zaborowo), kobiety, seniorki (Miesiączkowo), kobiety i uczniowie (Gołkowo, spotkanie odbyło się w szkole, więc uczniowie byli obecni na spotkaniu z polecenia nauczyciela, nie była to ich dobra wola), kobiety i mężczyźni, seniorki, dzieci (Górzno). W sondzie na ulicach gminy udało się porozmawiać zarówno z kobietami jak i mężczyznami, niemniej na zadane pytania odpowiadały częściej z chęcią panie.

Po pierwsze jedną z najważniejszych cech takich miejscowości jak Górzno, Zaborowo, Miesiączkowo i Gołkowo, jest przede wszystkim deficyt przedstawicieli pokolenia 20- i 30-latków, którzy coraz częściej wybierają studia i pracę w większych ośrodkach lub po prostu wyjeżdżają do większych miast w poszukiwaniu pracy. Brak ten jest tym dotkliwszy, że to właśnie ta grupa społeczna jest zazwyczaj najbardziej aktywna, najbardziej kreatywna, najbardziej chętna do podejmowania nowych wyzwań. Osoby te – częściej niż inni – spędzają dużo czasu w przestrzeni publicznej i w związku z tym mają większą potrzebę wpływania na jej kształt. Gmina Górzno, podobnie jak wiele innych miast w Polsce, boryka się z problemem emigracji zdolnej młodzieży. Dzieci i młodzież uczęszczają do Zespołu Szkół w Górznie oraz Zespołu Szkół w Gołkowie. Młodzież uczy się w Liceum Katolickim w Górznie albo kontynuuje naukę w szkołach średnich i zawodowych w Brodnicy.

W Gminie żyją mieszkańcy w wieku (dane pochodzą z Urzędu Gminy z dnia 02.07.14):

5-7 lat -150 osób

8-13 lat – 248 osób

14-18 lat – 257 osób

19-60 lat – 2498 osób

powyżej 60 lat – 710 osób

Patrząc na dane liczbowe i działania dotychczas organizowane przez GOK można zauważyć, że najczęściej są organizowane działania dla najmniejszej grupy mieszkańców (dzieci), najmniej zaś dla największej liczby mieszkańców (dorośli i starsi).

Mieszkańcy są w różnorodnych lokalnych organizacjach tj. Ochotnicza Straż Pożarna, Rada Parafialna, Klub Seniora "Radosna Jesień", Stowarzyszenie na rzecz Rozwoju Miasta i Gminy Górzno, koła gospodyń wiejskich oraz Agroturystyczne Stowarzyszenie Powiatu Brodnickiego, do którego należy znaczna część oferujących usługi turystyczne z Górzna i okolic. Działalność tej ostatniej organizacji wykracza poza granice gminy.

3.3 PRZESTRZEŃ WOKÓŁ NAS

Naturalną potrzebą człowieka jako istoty społecznej są kontakty z innymi ludźmi. Przy czym nie chodzi tu jedynie o fizyczną styczność, ale o możliwość inicjowania interakcji. Realizacja tej potrzeby może odbywać się w publicznej przestrzeni miasta. Akcentuje to definicja miasta w ujęciu Richarda Sennetta (*Upadek człowieka publicznego*, 2009), zgodnie z którą miasto to osada, w której dochodzi do spotkań obcych sobie osób.

Przestrzeń publiczna wskazuje, że jest to przestrzeń wspólna: wszyscy jesteśmy, jeśli nie współtwórcami, to uczestnikami przestrzeni publicznej. Jej dostępność, przyjazność, a także stosunek mieszkańców miasta do jego ulic, skwerów, bram, podwórek, placów i parków – jest kluczowym aspektem tworzenia tożsamości lokalnej. Jest to szczególnie ważne tam,



gdzie zaszczości historyczne pozbawiły, a wręcz wyjałowiły te miejsca z ludzkiego zaangażowania. Często zaniedbane, przestały być one miejsca spotkań, a stały „ziemią niczyją”, często zdewastowaną i przyciągającą drobną przestępczość.

Z naszych rozmów z mieszkańcami wynika, że w gminie Górzno (szczególnie w samym Górznie) jego wyjątkowa i skomplikowana historia pozostawiła obecnym mieszkańcom spuściznę w postaci wielu miejsc obdarzonych ogromnym potencjałem, który wręcz domaga się wykorzystania. Są to przede wszystkim miejsca (obszary) związane z legendami górznieńskimi, stary cmentarz polniemiecki, dom kultury, biblioteka. Dodatkowo jest dużo miejsc, które mogłyby służyć do tego, aby wykorzystać je do działań kulturalnych takie jak: skwery, plaża, plac szkolny, w lasach punkty do piknikowania, tereny rekreacyjne, remiza strażacka. W pozostałych miejscowościach jest niewykorzystana remiza, świetlica, skwery. W Gołkowie centrum kultury jest tak naprawdę szkoła, która według mieszkańców miasteczka jest jedynym ośrodkiem dbającym o to, by w ogóle istniały jakiegokolwiek działania kulturalne (jest to w większości inicjatywa nauczycieli i rodziców).

To co jest bardzo zauważalne, to fakt, że w gminie funkcję centrum kulturalnego pełni Gminny Ośrodek Kultury. GOK kojarzony jest przede wszystkim z funkcją jego dyrektora, który niejednokrotnie był wymieniany przez mieszkańców jako osoba, która „*jest bardzo zaangażowana w działania kulturalne*”, która „*odczarowała sam ośrodek*”, „*nowy dyrektor organizuje bardzo fajne działania*”, „*w końcu ośrodek kultury żyje*”, „*chciałabym, aby GOK był odnowiony i czynny aż do wieczora*”, „*dla mnie kultura kojarzy się z dyrektorem z GOK-u*”. Wszyscy mieszkańcy zgodnie wypowiadali się na temat GOK-u, jako miejsca pełniącego bardzo ważną rolę w gminie przede wszystkim w życiu dzieci, ewentualnie osób starszych (aktywnych seniorów skupionych wokół Klub Seniora „Radosna Jesień”). To czego brakuje, to miejsca spotkań młodych ludzi, które mogłyby integrować młodzież i stanowić punkt zborny miasta. Taką funkcję mógłby pełnić GOK, nie mniej młodzież szczególnie ta z Miesiączkowa i Gołkowa, która nie ma możliwości dojazdu do Górzna zbyt często, chciałyby, aby w ich miejscowościach było miejsce, do którego może pójść po lekcjach (niekoniecznie szkoła), móc spotkać się na dyskotecę, porozmawiać.

3.4 UCZESTNICTWO W KULTURZE

Przebadani przez nas mieszkańcy chętnie opowiadali o działaniach, które odbywają się w gminie. Zauważyliśmy nie mniej tendencje do wspomniania o działaniach, które odbywały się w dalekiej przyszłości np.: wyjazdy na wycieczki edukacyjne do większych ośrodków (Brodnica, Toruń, Bydgoszcz), konkursy na Wielkanoc: rzucanie jajkami, rzut butem burmistrza, śpiewanie pomiędzy wzgórzami (kiedyś odbywały się Górznie), konkursy między gminami, wymiana imprez międzygminnych, kino objazdowe (kiedyś było w Górznie).





Uczestnictwo badanych osób w życiu gminy, jest zróżnicowane. Patrząc na naszą chmurę tagów, w której zaznaczyliśmy najczęściej wybierane imprezy kulturalne, mieszkańcy najczęściej uczestniczą w bezpłatnych piknikach, warsztatach, spotkaniach, grach. Tego typu imprezy skierowane do „wszystkich” cieszą się zdecydowanie wyższą popularnością, od aktywności związanych bezpośrednio z kulturą. Niemniej ta tendencja się zmienia. Obecny dyrektor rozpoczął cykl spotkań z kinem i ciekawymi ludźmi, na które zaczyna przychodzić publiczność nieprzypadkowa, taka, która lubi kino, a nie ma możliwości dojazdu do większego ośrodka, aby film obejrzeć. Prawie wszyscy badani, których o to zapytaliśmy uczestniczyli w ciągu ostatniego roku w bezpłatnym festynie lub koncercie (Wielka Orkiestra Świątecznej Pomocy) organizowanym przez Gminny Ośrodek Kultury. Zdecydowanie rzadziej od pozostałych aktywności badani wskazywali na działania wymagające własnej inwencji, takie jak prowadzenie bloga, udział w amatorskim zespole itp. Tylko nieliczni z mieszkańców mieli okazję wyjechać do dużego ośrodka, aby pójść od kina, czy teatru (zdarzały się również osoby, które nigdy jeszcze w takich instytucjach nie były). Najczęstsze z działań, które wymieniali mieszkańcy to wydarzenia związane ze świętami kościelnymi, dożynki, wspólne kolędowanie, pikniki, geocaching, triathlon. Na uwagę zasługuje również informacja o zorganizowanym w zeszłym roku projekcie „Lato w Teatrze”, półkolonii teatralnych dla dzieci, które zorganizowała Fundacja Win-Win z Torunia. Mieszkańcy wymieniali to działanie jako ważne wydarzenie dla gminy, proponowali, aby podobne odbywało się co roku, ale również z uwzględnieniem dorosłych.

3.5 BARIERY/UTRUDNIENIA, MOCNE I SŁABE STRONY

Badając lokalną społeczność pochylił się również nad ogólnymi szansami i zagrożeniami jakie mogą mieć wpływ w obszarze kultury. Zrobiliśmy to wykorzystując analizę SWOT.

Mocne strony	Słabe strony
<ol style="list-style-type: none"> 1. Bliskość większych miasteczek i miast z ofertą kulturalną (Brodnica, Golub-Dobrzyń, Toruń) 2. Atrakcyjna krajoznawczo okolica (jeziora, lasy, teren pagórkowaty). 3. Atrakcyjnie historia gminy (legendy) 4. Dom Kultury (nowy dyrektor, zorientowany na rozwój kultury w gminie, zaangażowany). 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Słaba komunikacja zbiorowa (ograniczony dojazd). 2. Brak wystarczającej oferty do zagospodarowania czasu wolnego młodzieży. 3. Niewykorzystanie potencjału historycznego gminy. 4. Dom kultury – za mało zaangażowanych osób, pracowników. 5. Za małe fundusze na kulturę.
Szanse	Zagrożenia
<ol style="list-style-type: none"> 1. Fundusze strukturalne UE i inne środki pozabudżetowe. 2. Programy ministerialne (Dom Kultury +, Ogólnopolski Program Rozwoju Bibliotek). 3. Rosnące zainteresowanie mieszkańców działaniami kulturalnymi organizowanymi przez nowego dyrektora ośrodka. 4. Rozwój turystyki aktywnej w Polsce (geocaching). 5. Rozwinięta współpraca z organizacjami pozarządowymi zajmującymi się kulturą również z innych regionów. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Emigracja młodych, zdolnych ludzi z gminy. 2. Trudności w skutecznym pozyskiwaniu dodatkowych środków na działania kulturalne z zewnątrz. 3. Brak systematycznych badań nad stanem kultury w gminie. 4. Niechęć urzędników do wsparcia działań z obszaru kultury.

Dodatkowo podczas kawiarnianych spotkań z mieszkańcami zapytaliśmy wprost o wskazanie barier i utrudnień w korzystaniu z działań kulturalnych lub ich organizowaniu. W chmurze tagów nasi rozmówcy na równi wymienili po prostu braki w najróżniejszych obszarach. Na uwagę na pewno zasługuje wymienianie jako bariery: lenistwa, zapału i braku chęci. Te określenie padły ze strony gimnazjalistów, czyli grupy niechętnie i najmniej korzystającej z działań kulturalnych.





3.6 GMINNY OŚRODEK KULTURY W OCZACH MIESZKAŃCÓW

Wydzieliliśmy osobny punkt na Gminny Ośrodek Kultury ponieważ podczas badań okazało się, że jest to bardzo ważne miejsce w gminie dla jego mieszkańców. Można pokusić się o wniosek, że GOK jest jedyną na ten czas instytucją mającą tak wielkie znaczenie wśród mieszkańców. To znaczenie wzrasta od momentu pojawienia się nowego dyrektora, który „tchnął w GOK nowego ducha”. Górzeński Ośrodek Kultury jest w gminie instytucją powszechnie znaną. 100% badanych mieszkańców zarówno w sondzie ulicznej jak i podczas nieformalnych spotkań przy kawie i ciastku wymieniał GOK jako centrum działań kulturalnych w gminie.

Pytając mieszkańców o to, jak ma wyglądać wymarzony GOK mieszkańcy mówili, że powinno być to:

- kolorowy budynek, odnowiony
- miejsce zainteresowań, w których można uczestniczyć,
- miejsce systematycznego pogłębiania wiedzy,
- jest dostępny o każdej porze dla wszystkich i zgodnie z zapotrzebowaniem,
- przedstawia jak najbogatszą ofertę, tak żeby wszyscy mieli coś dla siebie,
- tętniące życiem miejsce z młodzieżą, która tu będzie przychodziła z uśmiechem na twarzy i do którego po prostu kolejka będzie się ustawiała
- fachowa, dobra kadra, zapaleni instruktorzy, którzy z pasją rozprawiają lub też zachęcają do udziału w różnych działaniach
- miejsce skupiające lokalne pomysły ekspresji twórczej i różne grupy mieszkańców.

3.7. MARZENIA / SZANSE

Miasteczko wielkości Górzna, Zaborowa, Miesiączkowa czy Gołkowa jest w Polsce pełno. Niemniej każde z nich ma swoje charakterystyczne cechy, położenie i historię. W każdej z tych miejscowości mieszkają ludzie i każdy człowiek z osobna ma swoje indywidualne podejście do tego co chciałaby, aby wokół niego było, co się działo.



- Podjęcia próby zdefiniowania swojej misji przez GOK, która wyznaczy zasadnicze cele działania i określi tożsamość instytucji. Proponujemy zadać sobie pytania: *Jaki ma być Wasz domu kultury? Dokąd zmierza Wasz dom kultury? Jak widzicie jego rozwój? Gdzie chcecie być za pięć, dziesięć lat?* Pomocne może być tu formułowanie jasnych planów na określony czas.

- W związku z tym, że GOK pełni ważną rolę w życiu mieszkańców i z obecnym dyrektorem ma aspiracje do tego, aby scalać społeczność lokalną (społeczność w pełni akceptuje działania obecnego dyrektora, dyrektor ma bardzo dobrą pozycję wśród mieszkańców, ufają mu) rekomendujemy wypracowania przez gminę większych środków na funkcjonowanie GOK-u i rozszerzenie działalności ośrodka (dodatkowy pracownik); dodatkowo wydaje się również celowe podłączenie działalności biblioteki górznieńskiej, która wydaje się być samotną efemerydą.

- Inspirujące może być także poszukanie punktów zapalnych w danej społeczności, miejsc/wydarzeń/zjawisk, które konfliktują społeczność. Taka „topografia symboliczna“ może być punktem wyjścia do tworzenia przedsięwzięć animacyjnych.

- Opracowanie własnej identyfikacji wizualnej i logo. Nieograniczenie się do stale tych samych i nudnych form informowania jak tablice informacyjne, plakaty, czy ulotki, tylko pokuszenie się o bardziej kreatywne sposoby informowania o imprezach.

- Rekomenduje się utworzenie strony www GOK-u, zamieszczenie informacji w BIP – sprawozdanie merytoryczne i finansowe, podstawowe informacje o instytucji.

- Rekomenduje się umieszczenie na głównej stronie gminy informacji o GOK-u.

- Przy wprowadzaniu innowacyjnych elementów programu nie trzeba obawiać się niskiej frekwencji. Uczestnicy muszą oswoić się z nowymi propozycjami.

- Warto przełamać podziały na tradycyjne zajęcia: muzyczne, plastyczne, literackie. Interdyscyplinarne zajęcia mogą być skoncentrowane na przykład wokół jednego tematu czy problemu (np. „moje ulubione miejsce we wsi“).

- Warto zaprosić mieszkańców do współtworzenia programu domu kultury, trzeba jednak o tym głośno mówić i tu pomocne mogą okazać się przekazy typu: *„Jeśli masz pomysł, podziel się nim z nami!”, „Jeśli chcesz coś zrobić i potrzebujesz wsparcia, powiedz nam, może będziemy w stanie pomóc”*.

- Trzeba poszukiwać innowacyjnych form działania: prezentacje, happeningi, akcje, instalacje, warsztaty twórcze, kawiarenki tematyczne.

- Można wprowadzić formy pracy, które pozwalają na ekspresję twórczą, a nie służą jedynie zdobywaniu umiejętności. Takie formy sprzyjają integracji społecznej, niwelują podziały, nie kreują sytuacji opartych na rywalizacji.

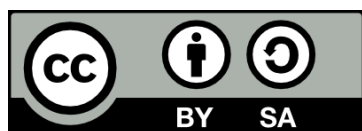
- Trzeba podejmować próby integracji przestrzennej mieszkańców. Może to być na przykład organizacja przechodniego święta prowadzonego w każdym roku przez inną wieś.



- Warto pomyśleć o domu kultury jako platformie skupiającej różne lokalne grupy nieformalne i organizacje pozarządowe. Na takiej współpracy obie strony mogą skorzystać – dla domu kultury jest to szansa na wprowadzenie nowych pomysłów, połączenie lokalnych zasobów, wzajemną inspirację.

Nie każda miejscowość ma tak duży potencjał jak Górzno i jej okolice. Czasem trzeba naprawdę się postarać, żeby wykreować coś z niczego. Do tego przydaje się dostrzeżenie wyjątkowości naszej miejscowości nawet jeśli z pozoru wydaje się banalna. Skupiając się na samej gminie rekomendujemy:

- Przestrzeń Górzna (architektura, położenie przy jeziorze, miejsca związane z legendami) jest ogromnym atutem tego miasta, który domaga się wykorzystania. Przestrzeń wspólna (publiczna) – dbałość o nią, wspólne doświadczenia, spotkania – stanowi dobrą płaszczyznę budowania inicjatyw obywatelskich, również opartych o kulturę. Wydarzenie kulturalne staje się w tym podejściu tłem i pretekstem do spotkania towarzyskiego.
- Historia Górzna stanowi potencjał, który można wykorzystać do budowania więzi społecznych i poczucia tożsamości lokalnej. Wydarzenia kulturalne powinny w większym stopniu opierać się na dziedzictwie Górzna jako miasta legend i tradycji.
- Niewątpliwie cennym kapitałem Górzna i gminy są jego mieszkańcy. Nowy dyrektor GOK-u zaskarbił sobie zaufanie mieszkańców i krok po kroku rozszerza to zaufanie, jest to niesamowity potencjał do tego, aby działania kulturalne były motorem życia mieszkańców, wprowadziły różnorodność w wykorzystaniu czasu wolnego nie tylko dzieci, które już kojarzą dom kultury jako swoje miejsce, ale również młodzież, ludzi pracujących i seniorów.
- Życie kulturalne miasta powinno w większym stopniu rozgrywać się w obszarze nie tylko samego Górzna ale również mniejszych miejscowości, tych położonych peryferyjnie w stosunku do centrum gminy, być może dobrym rozwiązaniem jest działanie „artystycznego busu lokalnego”, który woziłby mieszkańców na imprezy organizowane przez GOK.
- Działania kulturalne powinny być współtworzone przez mieszkańców Górzna i całej gminy i, co za tym idzie, pełnić rolę katalizatora potrzeb społecznych i obywatelskich mieszkańców
- Kultura - animowana w odpowiedni sposób - jest w stanie odbudować nadwątlony lub zniszczony kapitał ludzki, społeczny czy obywatelski. Szansą dla gminy Górzno jest w tym zakresie kreowanie wspólnot lokalnych na najniższym poziomie: kontaktów sąsiedzkich, w obrębie jednego podwórka, domu lub ulicy.



Raport „Zaangażowanie w kulturę – diagnoza. Gmina Górzno, województwo kujawsko-pomorskie” udostępniony na licencji Creative Commons: Uznanie autorstwa - Na tych samych warunkach 3.0. Pewne prawa zastrzeżone na rzecz autora Joanny Scheuring-Wielgus i Gminnego Ośrodka Kultury w Górznie. Zezwala się na dowolne wykorzystanie treści pod warunkiem

wskazania autora i Gminnego Ośrodka Kultury w Górznie jako właścicieli praw do raportu oraz zachowania niniejszej informacji licencyjnej tak długo, jak tylko na utwory zależne będzie udzielana taka sama licencja. Tekst licencji dostępny na stronie: <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/3.0/deed.pl>

